

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางสาวนพรัตน์ แจ่มใส
ปีการศึกษา	2569

1. ชื่อเรื่อง : การพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนในทุกกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้คุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน โดยมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี มีทักษะชีวิต สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีความรักชาติ ยึดมั่นระบอบประชาธิปไตย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย สามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการประเมินผลทางการเรียนในสาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทยวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ในระยะที่ผ่านมาพบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานการเรียนรู้ อันมีปัญหามาจากสภาพเด็กและเยาวชน ที่มีการดำเนินชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองมากขึ้น ครอบครัวแตกแยก เด็กขาดความอบอุ่น การเลี้ยงดูบุตรอย่างผิดวิธี อาทิ ตามใจบุตรมากเกินไป บังคับกดดัน รวมถึงผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตร และสาเหตุอีกประการหนึ่งของปัญหาที่พบ พบว่า การที่นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาสาระมากมาย ซ้ำซ้อนประกอบกับการเรียนการสอนที่ผ่านมาไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ ไม่

ก่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต รวมถึงการประกอบกิจกรรมต่างๆ

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิถีความเป็นอยู่ของมนุษย์ ลักษณะทางกายภาพและสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา เป็นการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรแก้ปัญหาโดยการสร้างชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง วิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

3. ปัญหาการวิจัย

การเรียนรู้จากชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดฝึกทักษะทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนทุ่งศรีอุดม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 1 ห้อง 31 คน

6.2 วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ได้แก่ ใช้ชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ข้อมูลที่จัดเก็บ ได้แก่ เก็บคะแนนก่อนเรียน เก็บคะแนนชุดฝึกทักษะที่เป็นการประเมินจากการเรียนรู้ในแผน เก็บคะแนนหลังเรียน

6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

6.4.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.4.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

6.4.3 แบบฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) ศึกษาชุดฝึกทักษะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย จากหนังสือแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ของสถาบันอักษรเจริญทัศน์ อจท.
 - 2) ศึกษาหนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ เศรษฐศาสตร์ ม.4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์
 - 3) แบบเรียนเศรษฐศาสตร์ ม.4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของสถาบันอักษรเจริญทัศน์ อจท.
2. กำหนดรูปแบบของชุดฝึกทักษะ
3. สร้างชุดฝึกทักษะ
4. นำชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย
 - 4.1 นางสาวสุภาวดี บุสดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
 - 4.2 นางสาวสังวาลย์ แสนแสง ครูชำนาญการ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
 - 4.3 นางกุลลาภทิพย์ สืบสา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
5. นำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ แบบทดสอบ แผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข มาใช้สอนจริง โดยใช้คู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ มาจัดกิจกรรมสอนกับนักเรียน สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง
6. หลังจากทดลองใช้ชุดฝึกทักษะคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว นำแบบทดสอบชุดเดิมกับก่อนเรียนมาทำการทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง คะแนนของกระบวนการเรียนต่อคะแนนสอบหลังเรียน

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของประสิทธิภาพของการฝึก

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของการทดสอบหลังเรียน

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์
2. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง
3. เริ่มดำเนินการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้น ใช้เวลาทั้งหมดจำนวน 5 ชั่วโมง โดยใช้แบบฝึกทักษะ ทั้งหมด จำนวน 5 ชุด
4. เมื่อสอนเสร็จแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะมีการประเมินผลโดยใช้ชุดฝึก มีเกณฑ์การให้คะแนน ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ก็สอนซ่อมเสริม
5. เมื่อทดลองใช้ชุดฝึกทักษะจนครบทั้ง 5 ชุดฝึกแล้ว ก็ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนชุดเดิม

6.6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร นวล สายยศ; และ อังคณา สายยศ.2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร ล้วน สายยศ); และ อังคณา สายยศ.2538:79)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

2.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

1.การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.สถิติที่ใช้หาคุณภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทยวิทยาคม

1.หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร นวล สายยศ; และ อังคณา สายยศ.2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณ นวล สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538:79)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

3.การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X_1$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในระหว่างเรียนของผู้เรียนทุกคน

N แทน จำนวนผู้เรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในระหว่างเรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X_2$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคน

N แทน จำนวนผู้เรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

4. การหาค่าพัฒนาการของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย วิชา สังคมศึกษา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าคะแนนพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งคำนวณจากสูตร

3.1) การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนน

3.2) วิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน) ศิริชัย กาญจนวาสี .2548

$$S = \frac{(Y - x)}{(F - X)} \times 100$$

เมื่อ S แทน คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน (คิดเป็นร้อยละ)

X แทน คะแนนวัดครั้งก่อน

Y แทน คะแนนวัดครั้งหลัง

F แทน คะแนนเต็ม

ระดับของคะแนนพัฒนาการ

ต่ำกว่าร้อยละ	25	พัฒนาการระดับต่ำ
ร้อยละ	25 – 49.99	พัฒนาการระดับปานกลาง
ร้อยละ	50 – 74.99	พัฒนาการระดับสูง

ร้อยละ 75 ขึ้นไป พัฒนาการระดับสูงมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

X แทน คะแนนเฉลี่ย

E1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

E2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้

2. ขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คะแนนจากการทดสอบย่อยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ

2.2 ผลการหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สร้างชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

.11. ผลการหาค่าคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่า ค่าดัชนี

ความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.66 – 1.00 โดยข้อที่สามารถนำไปใช้ได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 – 1.00 มีจำนวน 15 ข้อ ซึ่งไม่ผ่าน 2 ข้อ

1.2.การหาคุณภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความสอดคล้องของชุดฝึกทักษะกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่	ชุดฝึก ทักษะ ที่	เรื่อง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
2	1	ใบกิจกรรมที่ 1	4.4	0.47	มาก
	2	ใบกิจกรรมที่ 2	4.4	0.47	มาก
	3	ใบกิจกรรมที่ 3	4.4	0.47	มาก
	4	ใบกิจกรรมที่ 4	4.6	0.47	มาก
	5	ใบกิจกรรมที่ 5	4.4	0.47	มาก
	รวม		4.4	0.47	มาก

จากตาราง พบว่าค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างชุดฝึกทักษะกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1, 2, 3, 4, และ 5 เป็น 4.4, 4.4, 4.4, 4.6, และ 4.4 ตามลำดับ มีระดับความสอดคล้องของชุดฝึกทักษะกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

1.3 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคะแนนก่อนเรียน หลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้รายงานได้นำคะแนนจากแบบฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ทั้ง 5 ชุด ที่ได้จากนักเรียนมาทำการวิเคราะห์ร่วมกับผลการทดสอบหลังเรียน ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ตามเกณฑ์ 80/80 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่3 ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ของแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนและคะแนนแบบฝึกทักษะ
ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

เลขที่	ก่อน เรียน (15)	คะแนนการทดสอบด้วยแบบฝึกทักษะ					รวม	หลัง เรียน (15)
		แบบฝึกที่ 1 (20)	แบบฝึกที่ 2 (20)	แบบฝึกที่ 3 (20)	แบบฝึกที่ 4 (20)	แบบฝึกที่ 5 (20)		
1	2	19	20	18	20	18	95	11
2	3	16	15	14	15	13	73	10
3	4	16	18	17	16	17	84	10
4	6	19	16	19	20	19	93	13
5	3	19	20	20	18	19	96	15
6	3	18	19	16	16	18	87	11
7	2	20	18	17	19	18	82	14
8	3	18	19	16	15	16	84	11
9	3	16	18	15	15	16	80	10
10	1	15	18	18	15	16	82	11
11	1	20	17	17	18	19	91	12
12	5	13	18	16	15	17	79	10
13	2	20	18	19	14	17	84	12
14	1	17	18	18	14	17	84	12
15	4	14	18	19	15	18	84	11
16	1	19	18	14	17	18	86	13

เลขที่	ก่อนเรียน (15)	คะแนนการทดสอบด้วยแบบฝึกทักษะ					รวม	หลังเรียน (15)
		แบบฝึก 1 (20)	แบบฝึก 2 (20)	แบบฝึก 3 (20)	แบบฝึก 4 (20)	แบบฝึก 5 (20)		
17	3	19	18	18	17	19	91	10
18	1	15	18	18	18	19	88	13
19	3	20	19	19	19	20	97	15
20	6	20	19	15	18	18	90	12
21	3	19	20	19	20	19	97	15
22	7	20	20	19	17	19	95	15
23	2	19	18	19	18	18	92	13
24	2	20	18	19	18	18	93	13
25	1	20	20	18	18	18	94	12
26	3	17	17	15	15	17	81	10
27	7	20	20	19	19	20	98	14
28	2	17	18	18	17	19	91	10
29	3	17	18	18	18	19	88	13
30	1	19	19	19	19	20	97	15
31	4	18	19	15	18	18	90	12
รวม	92	559	569	541	531	557	2746	378
เฉลี่ย	2.97	18.03	18.35	17.45	17.13	17.97	88.58	12.19
ร้อยละ	19.78	90.16	91.77	87.26	85.65	89.84	88.58	81.29

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 ชุด มีค่าเท่ากับ 88.58 ส่วนด้านกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 88.58 และพบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 12.19 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน และคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 81.29 แสดงว่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 81.29 สรุปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยรวมมีประสิทธิภาพ 88.58 / 81.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.3.2 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้รายงานได้นำคะแนนจากชุดฝึกทักษะทางการเรียน ทั้ง 5 ชุด ที่ได้จากนักเรียนมาทำการวิเคราะห์ร่วมกับผลการทดสอบหลังเรียน ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ของคะแนนชุดฝึกทักษะทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชุดฝึกทักษะทางการเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนร้อยละ
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 1	540	559	18.03	90.16
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 2	540	569	18.35	91.77
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 3	540	541	17.45	87.26
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 4	540	531	17.13	85.65
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 5	540	557	17.97	89.84
รวม	2,700	2757	17.79	88.94
เฉลี่ย				88.94

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนจากการทดสอบย่อยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 88.94 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.94 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.4 ผลการหาค่าระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา โดยนำคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกัน คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 2.97 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 12.19 ร้อยละของคะแนนพัฒนาการเป็น 81.29 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการตั้งแต่ร้อยละ 0 – 100 ซึ่งมีนักเรียนที่มีระดับคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับสูง จำนวน 31 คน แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ สูงขึ้น (รายละเอียดสามารถดูได้ที่ภาคผนวก)

7. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปสาระสำคัญและผลการศึกษาได้ ดังนี้

สรุปผลการทำวิจัย

1.1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ที่ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.58 / 81.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ 80/80

1.2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา มีคะแนนพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 81.29 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก

อภิปรายผล

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ที่ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.58 / 81.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะชุดฝึกทักษะที่ออกแบบไว้เป็นระบบ เพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้ประกอบการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนให้ดีขึ้น อีกทั้งยังมีสื่อการสอนที่น่าสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สนใจในการเรียนและสามารถจดจำบทเรียนได้เมื่อครูย้อนถามกลับมานักเรียนก็สามารถตอบคำถามของครูได้ การจัดการเรียนการสอนก็เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด และหากิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด และชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษาก็ได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในด้านเนื้อหา การใช้ภาษาและความสอดคล้องกับบทเรียน สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

2. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา มีคะแนนพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 81.29 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งเป็นเพราะการใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่องชุดฝึกทักษะวิชาสังคมที่จัดทำนั้นเป็นระบบ สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด รวมถึงเทคนิคการสอนของครู สื่อการสอนที่น่าสนใจเร้าความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้

สื่อ และที่สำคัญคือตัวนักเรียนเองต้องมีความสนใจในการเรียน มีความตั้งใจเรียน ตั้งใจฟังครู เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน สามารถตอบคำถามได้เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้ไป

สิ่งที่ครูผู้สอนคาดหวังเป็นอย่างยิ่งคือ เมื่อผู้เรียนเรียนจบบทเรียนแล้วสามารถนำความรู้ หลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้ชีวิตในแต่ละวันดำเนินไปอย่างมีคุณค่า และสิ่งที่สำคัญต้องเป็นคนดีของสังคม มีจิตใจที่เมตตา มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือผู้อื่น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปบอกต่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

จากการอภิปรายผลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม หลังได้รับการจัดการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา มีผลการวิจัยสอดคล้องกับ นฤมล มีโสภา ที่ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ ทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการสร้าง แบบฝึกทักษะ

1.1 ควรศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจ

1.2 ควรคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกทักษะและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน

1.3 แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นต้องสามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้จริง

1.4 แบบฝึกทักษะต้องน่าสนใจ ใส่รูปภาพ สี สีสันที่สดใสประกอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้ทุกปี เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนจะได้ฝึกในรูปแบบที่หลากหลาย แตกต่างกันไป และควรพัฒนานวัตกรรมในกลุ่มสาระอื่นๆ ทุกระดับชั้น ด้วยควมการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น

3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการสร้างชุดฝึกทักษะโดยวิเคราะห์เป็นการช่วยลดภาระและเวลาในการสอนของครูลงไปได้ เพราะ แบบฝึกทักษะนี้สามารถใช้สอนนอกเวลาได้และเด็กเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคลได้อีกด้วย

4. ในการทำชุดฝึกทักษะแต่ละครั้งของนักเรียน ครูผู้สอนจะต้องเฉลยทันทีและชี้แจงข้อบกพร่องข้อสังเกตในการที่จะแก้ไขและจดจำ เพื่อให้นักเรียนทราบความสามารถของตน พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาความสามารถในการเรียนของตน ให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไปได้

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ.เรียนรู้บูรณาการ.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ , กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ การจัดสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2546.

ศึกษาธิการ , กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2545

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ์. องค์ประกอบของแบบฝึก. ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2528 : 130

นางผสมพร ประจันตะเสน.การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย .ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2550

นางอังคณา ณ พิกุล .การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 3 (ส 33101).

ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2549

นิตยา ฤทธิโยธี. ลักษณะของแบบฝึก.ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2520.40 - 41

ประทีป แสงเปี่ยมสุข.ประโยชน์ของแบบฝึก.ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2538

ไพบูลย์ เทวรักษ์.กฎการฝึกหัด.ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2540

ไพรัตน์ สุวรรณแสน.ลักษณะของแบบฝึกที่ดี.(จิรพา จันทะเวียง. 2542 : 43 ;

อ้างอิงจากไพรัตน์ สุวรรณแสน.ม.ป.ป.)

สุจิริต เพียรชอบ. การสร้างแบบฝึก .ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2536:65-73

สุจิริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย.หลักจิตวิทยาที่ควรนำมาสร้างแบบฝึก.

ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2536:65-73

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. การผลิตนวัตกรรมการเรียนรู้ การสอน การสร้างแบบฝึก.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. นางสาวสุภาวดี บุสดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
2. นางสาวสังวาลย์ แสนแสง ครูชำนาญการ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
3. นางกุหลาบทิพย์ สืบสา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม

ภาคผนวก ข
ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้ (IOC)

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
1. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คืออะไร ก. การจัดการ ข. การพึ่งตนเอง ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี	1	1	1	$3/3=1$
2. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับใด กฉบับที่ . 6 ข7 ฉบับที่ . ค8 ฉบับที่ . ง10 ฉบับที่ .	-1	1	1	$1/3=0.33$
3. ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิต และการพัฒนาประเทศ ควรยึดหลักใด กอิทธิบาท . 4 ข4 สังคหวัตถุ . คทางสายกลาง . ง หิริ .- โอตตัปปะ	-1	1	1	$1/3=0.33$
4. ข้อใดอธิบายถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด กแนวคิดนี้ใช้ได้เฉพาะเกษตรกร . เท่านั้น ขความพอเพียง คือ การรู้จักคิด .	1	1	0	$2/3=0.70$

พอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่ คความพอเพียง . หมายถึง พออยู่ พอกิน พอใช้ และไม่พึ่งพาผู้อื่น ง ความพอเพียง คือ การพอมี พอ . กินสำหรับตนเอง และครอบครัว				
5. ทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร ก หลักการบริหารประเทศแบบ . ใหม่ ข หลักการบริหารเศรษฐกิจแบบ . ใหม่ ค หลักการบริหารจัดการที่ดิน . และน้ำเพื่อการเกษตร ง หลักการบริหารจัดการด้าน . อุตสาหกรรมและการเกษตร	1	1	1	$3/3=1$
6. ข้อใด มิใช่ การจัดแบ่งพื้นที่ การเกษตรตามวิธีการเกษตรทฤษฎีใหม่ ก สระน้ำ . ข พื้นที่อยู่อาศัย . คพื้นที่อุตสาหกรรม . ง พื้นที่ทำไร่ทำสวน .	1	1	1	$3/3=1$
7. อัตราส่วนการแบ่งพื้นที่การเกษตร ทฤษฎีใหม่ คือข้อใด ก. 10 : 30 : 30 : 30 ข. 30 : 10 : 30 : 30 ค. 30 : 30 : 10 : 30 ง. 30 : 30 : 30 : 10	1	1	1	$3/3=1$
8. นักเรียนสามารถนำหลักการเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการเรียนอย่างไร ก เน้นการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ . ข ไม่ทำความเดือดร้อนให้บุคคลอื่น .	0	1	1	$2/3=0.70$

คปฏิบัติตนในลักษณะการพออยู่ . พอกิน งถูกทุกข้อ .				
9. ในการดำรงชีวิต นักเรียนต้อง ดำเนินการอย่างไรจึงจะเหมาะสม และดี ที่สุด กการพึ่งตนเอง . ขการพึ่งบิดามารดา . คการให้ผู้อื่นช่วยเหลือ . งคอยพระเจ้าประทานให้ .	1	1	1	3/3=1
10. สิ่งใดเป็นเป้าหมายสำคัญของ เศรษฐกิจพอเพียง กความหรรษา . ขความพุ่มเฟิอย . คความอยู่ดีกินดี . งความเป็นเอกภาพ .	1	1	1	3/3=1
11. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาใน การดำรงชีวิตของคนกลุ่มใด กนักเรียน . ขเกษตรกร . คข้าราชการ . งทุกกลุ่มอาชีพ .	1	0	1	2/3=0.70
12. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริน พระมหากษัตริย์พระองค์ใด ก. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า เจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช	1	1	1	3/3=1

ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช				
13. ข้อใด มีใช้ หลักการของระบบ เศรษฐกิจพอเพียง ก. การพึ่งตนเอง ข. การอยู่อย่างสันโดษ ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน ง. ความสามัคคี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1 1	1 1	1 1	3/3=1
14. แนวทางปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง ข้อใดที่นักเรียนควรยึดเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต ก. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต ข. นำทรัพยากรมาใช้อย่างรู้คุณค่า ค. ใช้ความรู้ในการพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่น ง.มีความประหยัด ลดความ ฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต	1 1	1 1	1 1	3/3=1
15. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบ เศรษฐกิจที่ยึดหลักตรงกับสำนวนไทยใน ข้อใด ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก ข. ช้าๆ ได้พร้าเล่มงาม ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ง. เงินคืองานบันดาลสุข	1 1	1 1	1 1	3/3=1
16. การเกษตรกรรมวิธีใดที่สนับสนุน แนว คิ ต ท ฤษ ฎี ไหม่ มาก ที่ ส ุด ก. การปลูกพืชหมุนเวียน ข. การเลี้ยงปลาในกระชัง	1 1	1 1	1 1	3/3=1

ค. การปลูกพืชแบบขั้นบันได				
ง. การเกษตรแบบผสมผสาน				
17. ตามหลักทฤษฎีใหม่ ขั้นตอนสุดท้ายคืออะไร	1	1	1	3/3=1
ก. การดำเนินธุรกิจชุมชน				
ข. การผลิตที่พึ่งพาตนเอง				
ค. การดำเนินธุรกิจระดับชาติ				
ง. การรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์				

เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน 1+ ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ตารางที่ 1 แสดงผลการพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ที่มีต่อแบบทดสอบก่อน – หลังเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อสอบข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวม	IOC	แปลความหมาย
	1	2	3			
1	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
2	-1	1	1	1/3	0.33	ปรับปรุง
3	-1	1	1	1/3	0.33	ปรับปรุง
4	1	1	0	2/3	0.70	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
8	0	1	1	2/3	0.70	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
11	1	0	1	2/3	0.70	ใช้ได้
12	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

ข้อสอบข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวม	IOC	แปลความหมาย
	1	2	3			
13	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

เกณฑ์

- 1.ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
- 2.ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของชุดฝึกทักษะกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ
ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกทักษะชุดที่ 1

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	2	3	รวม
1	ชุดฝึกทักษะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้	5	4	5	4.6
2	ชุดฝึกทักษะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการ เรียนไว้อย่างชัดเจน	5	4	5	4.6
3	การออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะเหมาะสม กับกับ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน	4	4	5	4.3
4	ชุดฝึกทักษะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	4	5	4.3
5	ชุดฝึกทักษะมีขั้นตอน หรือกระบวนการที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	4	5	4.3
6	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในเรื่องที่เรียนมากขึ้น	4	4	5	4.3
7	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้ว่าเรื่อง ที่เรียนมีความน่าสนใจ น่าเรียน	4	4	5	4.3
8	ชุดฝึกทักษะสร้างความรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น	4	4	5	4.3
9	เมื่อเรียนเสร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้จาก ชุดฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	4	5	4.3
10	ชุดฝึกทักษะใช้วิธีประเมินผลการเรียนตาม สภาพจริง	4	4	5	4.3
	$\bar{x}$	4.4			
	S.D.	0.47			

ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกทักษะ ชุดที่ 2

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	2	3	รวม
1	ชุดฝึกทักษะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้	5	4	5	4.6
2	ชุดฝึกทักษะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการ เรียนไว้อย่างชัดเจน	5	4	5	4.6
3	การออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะเหมาะสม กับกับ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน	4	4	5	4.3
4	ชุดฝึกทักษะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	4	5	4.3
5	ชุดฝึกทักษะมีขั้นตอน หรือกระบวนการที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	4	5	4.3
6	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในเรื่องที่เรียนมากขึ้น	4	4	5	4.3
7	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเรื่อง ที่เรียนมีความน่าสนใจ น่าเรียน	4	4	5	4.3
8	ชุดฝึกทักษะสร้างความรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น	4	4	5	4.3
9	เมื่อเรียนเสร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้จาก ชุดฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	4	5	4.3
10	ชุดฝึกทักษะใช้วิธีประเมินผลการเรียนตาม สภาพจริง	4	4	5	4.3
	$\bar{x}$				4.4
	S.D.				0.47

ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกทักษะ ชุดที่ 3

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	2	3	รวม
1	ชุดฝึกทักษะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้	5	4	5	4.6
2	ชุดฝึกทักษะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการ เรียนไว้อย่างชัดเจน	5	4	5	4.6
3	การออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะเหมาะสม กับกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน	4	4	5	4.3
4	ชุดฝึกทักษะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	4	5	4.3
5	ชุดฝึกทักษะมีขั้นตอน หรือกระบวนการที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	4	5	4.3
6	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในเรื่องที่เรียนมากขึ้น	4	4	5	4.3
7	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าการ ที่เรียนมีความน่าสนใจ น่าเรียน	4	4	5	4.3
8	ชุดฝึกทักษะสร้างความรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น	4	4	5	4.3
9	เมื่อเรียนเสร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้จาก ชุดฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	4	5	4.3
10	ชุดฝึกทักษะใช้วิธีประเมินผลการเรียนตาม สภาพจริง	4	4	5	4.3
	x̄				4.4
	S.D.				0.47

ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกทักษะ ชุดที่ 4

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	2	3	รวม
1	ชุดฝึกทักษะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้	5	5	5	5
2	ชุดฝึกทักษะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการ เรียนไว้อย่างชัดเจน	5	5	5	5
3	การออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะเหมาะสม กับกับ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน	5	5	5	5
4	ชุดฝึกทักษะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	5	5	5	5
5	ชุดฝึกทักษะมีขั้นตอน หรือกระบวนการที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	5	5	4.6
6	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในเรื่องที่เรียนมากขึ้น	4	5	5	4.3
7	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเรื่อง ที่เรียนมีความน่าสนใจ น่าเรียน	4	4	5	4.3
8	ชุดฝึกทักษะสร้างความรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น	4	4	5	4.3
9	เมื่อเรียนเสร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้จาก ชุดฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	4	5	4.3
10	ชุดฝึกทักษะใช้วิธีประเมินผลการเรียนตาม สภาพจริง	4	4	5	4.3
	$\bar{x}$				4.6
	S.D.				0.47

ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกทักษะ ชุดที่ 5

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	2	3	รวม
1	ชุดฝึกทักษะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้	5	4	5	4.6
2	ชุดฝึกทักษะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการ เรียนไว้อย่างชัดเจน	5	4	5	4.6
3	การออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะเหมาะสม กับกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของนักเรียน	4	4	5	4.3
4	ชุดฝึกทักษะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	4	5	4.3
5	ชุดฝึกทักษะมีขั้นตอน หรือกระบวนการที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	4	5	4.3
6	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในเรื่องที่เรียนมากขึ้น	4	4	5	4.3
7	ชุดฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเรื่อง ที่เรียนมีความน่าสนใจ น่าเรียน	4	4	5	4.3
8	ชุดฝึกทักษะสร้างความรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น	4	4	5	4.3
9	เมื่อเรียนเสร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้จาก ชุดฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	4	5	4.3
10	ชุดฝึกทักษะใช้วิธีประเมินผลการเรียนตาม สภาพจริง	4	4	5	4.3
	$\bar{x}$				4.4
	S.D.				0.47

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความสอดคล้องของชุดฝึกทักษะกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่	ชุดฝึก ทักษะ ที่	เรื่อง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
2	1	ใบกิจกรรมที่ 1	4.4	0.47	มาก
	2	ใบกิจกรรมที่ 2	4.4	0.47	มาก
	3	ใบกิจกรรมที่ 3	4.4	0.47	มาก
	4	ใบกิจกรรมที่ 4	4.6	0.47	มาก
	5	ใบกิจกรรมที่ 5	4.4	0.47	มาก
	รวม		4.4	0.47	มาก

คะแนนของชุดฝึกทักษะ					
ที่	ชุดกิจกรรมที่ 1	ชุดกิจกรรมที่ 2	ชุดกิจกรรมที่ 3	ชุดกิจกรรมที่ 4	ชุดกิจกรรมที่ 5
1	19	20	18	20	18
2	16	15	14	15	13
3	16	18	17	16	17
4	19	16	19	20	19
5	19	20	20	18	19
6	18	19	16	16	18
7	20	18	17	19	18
8	18	19	16	15	16
9	16	18	15	15	16
10	15	18	18	15	16
11	20	17	17	18	19
12	13	18	16	15	17
13	20	18	19	18	17
14	17	18	18	14	17
15	14	18	19	15	18
16	19	18	14	17	18
17	19	18	18	17	19
18	15	18	18	18	19
19	20	19	19	19	20
20	20	19	15	18	18
21	19	20	19	20	19
22	20	20	19	17	19
23	19	18	19	18	18
24	20	18	19	18	18
25	20	20	18	18	18
26	17	17	15	15	17
27	20	20	19	19	20
28	17	18	18	17	19
29	17	18	18	18	19
30	19	19	19	19	20
31	18	19	15	18	18

ตารางที่ 3 แสดงผลการหาประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะวิชาสังคม

คะแนนของชุดฝึกทักษะ						
	ชุดกิจกรรมที่ 1	ชุดกิจกรรมที่ 2	ชุดกิจกรรมที่ 3	ชุดกิจกรรมที่ 4	ชุดกิจกรรมที่ 5	รวม
รวม	559	569	541	531	557	2746
ค่าเฉลี่ย	18.03	18.35	17.45	17.13	17.97	88.58
ร้อยละ	90.16	91.77	87.26	85.65	89.84	88.58

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ของแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนและคะแนนแบบฝึกทักษะทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

เลขที่	ก่อนเรียน	คะแนนการทดสอบด้วยแบบฝึกทักษะ					รวม	หลังเรียน
		แบบฝึกที่ 1 (20)	แบบฝึกที่ 2 (20)	แบบฝึกที่ 3 (20)	แบบฝึกที่ 4 (20)	แบบฝึกที่ 5 (20)		
1	2	19	20	18	20	18	95	11
2	3	16	15	14	15	13	73	10
3	4	16	18	17	16	17	84	10
4	6	19	16	19	20	19	93	13
5	3	19	20	20	18	19	96	15
6	3	18	19	16	16	18	87	11
7	2	20	18	17	19	18	82	14
8	3	18	19	16	15	16	84	11
9	3	16	18	15	15	16	80	10
10	1	15	18	18	15	16	82	11
11	1	20	17	17	18	19	91	12
12	5	13	18	16	15	17	79	10
13	2	20	18	19	14	17	84	12
14	1	17	18	18	14	17	84	12
15	4	14	18	19	15	18	84	11
16	1	19	18	14	17	18	86	13

เลขที่	ก่อน เรียน (15)	คะแนนการทดสอบด้วยแบบฝึกทักษะ					รวม	หลัง เรียน (15)
		แบบฝึกที่ 1 (20)	แบบฝึกที่ 2 (20)	แบบฝึกที่ 3 (20)	แบบฝึกที่ 4 (20)	แบบฝึกที่ 5 (20)		
17	3	19	18	18	17	19	91	10
18	1	15	18	18	18	19	88	13
19	3	20	19	19	19	20	97	15
20	6	20	19	15	18	18	90	12
21	3	19	20	19	20	19	97	15
22	7	20	20	19	17	19	95	15
23	2	19	18	19	18	18	92	13
24	2	20	18	19	18	18	93	13
25	1	20	20	18	18	18	94	12
26	3	17	17	15	15	17	81	10
27	7	20	20	19	19	20	98	14
รวม	82	488	495	471	463	481	2388	328
เฉลี่ย	3.04	18.07	18.33	17.44	17.15	17.81	88.44	12.15
ร้อยละ	20.25	90.37	91.67	87.22	85.74	89.07	88.44	80.99

ผลการหาค่าระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน				
คนที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	ร้อยละพัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ
1	2	11	69.23	สูง
2	3	10	58.33	สูง
3	4	10	54.54	สูง
4	6	13	77.78	สูงมาก
5	3	15	100	สูงมาก
6	3	11	66.67	สูง
7	2	14	92.30	สูงมาก
8	3	11	66.67	สูง
9	3	10	58.33	สูง
10	1	11	71.42	สูง
11	1	12	78.57	สูงมาก
12	5	10	50	สูง
13	2	12	76.92	สูงมาก
14	1	12	78.57	สูงมาก
15	4	11	63.63	สูง
16	1	13	85.71	สูงมาก
17	3	10	58.33	สูง
18	1	13	85.71	สูงมาก
19	3	15	100	สูงมาก
20	6	12	66.67	สูง
21	3	15	100	สูงมาก
22	7	15	100	สูงมาก
23	2	13	84.61	สูงมาก
24	2	13	84.61	สูงมาก

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน				
คนที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	ร้อยละพัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ
25	1	12	78.57	สูงมาก
26	3	10	58.33	สูง
27	7	14	87.50	สูงมาก
28	2	10	61.54	สูง
29	3	13	83.33	สูงมาก
30	1	15	100.00	สูงมาก
31	4	12	72.73	สูง

ระดับของคะแนนพัฒนาการ

ต่ำกว่าร้อยละ	25	พัฒนาการระดับต่ำ
ร้อยละ	25 – 49.99	พัฒนาการระดับปานกลาง
ร้อยละ	50 -74.99	พัฒนาการระดับสูง
ร้อยละ	75 ขึ้นไป	พัฒนาการระดับสูงมาก

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แผนการจัดการเรียนรู้
- เอกสารประกอบการสอน
- ชุดฝึกทักษะวิชาสังคมศึกษา
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้สอน นางสาวนพรัตน์ แจ่มใส

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ส 33101

เวลา 5 ชั่วโมง

เวลา 100 นาที

มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด/

ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

สาระสำคัญ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริได้

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 1) ทักษะการทำให้กระจ่าง
 - 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- 1) ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ
- 3) หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

- 4) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต
- 5) ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ (4 MAT)

ขั้นที่ 1 สร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

ครูให้นักเรียนเล่าการกระทำของบุคคลที่นักเรียนประทับใจว่าเป็นคนที่มีธรรมาภิบาล รู้จักใช้จ่ายแต่พอตมามีเหตุผล

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

ครูให้นักเรียนแสดงเหตุผลที่มีความประทับใจในการกระทำของบุคคลที่ยกตัวอย่างในขั้นที่ 1 จากนั้นครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า การกระทำของบุคคลตัวอย่างนั้นสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

นักเรียนอ่านเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความที่อ่าน และสรุปเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะการกระทำของคำว่า พอเพียง

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 5 ลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา)

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานโครงการตามพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง หรือบรรยายตามแบบฟอร์มการเสนอโครงการตามพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดป้ายนิเทศและวิเคราะห์ผลงาน ปรับปรุง พัฒนา และประมวลข้อคิดที่ได้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันไปชมผลงานของสมาชิกกลุ่มอื่นและแสดงความชื่นชมหรือให้ข้อเสนอแนะ

สื่อแหล่งการเรียนรู้/

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2546).

กษัตริย์นักพัฒนา. กรุงเทพฯ : ดอกป๊าย.

- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) ใบงานที่ 1 และ 2

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 3.1	ใบงานที่ 3.1	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
ตรวจใบงานที่ 3.2	ใบงานที่ 3.2	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ผ่าน 2 เกณฑ์
สังเกตความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ผ่าน 2 เกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิต

ผู้สอน นางสาวนพรัตน์ แจ่มใส

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ส 33101

เวลา 5 ชั่วโมง

เวลา 100 นาที

มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด/

ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

สาระสำคัญ

การนำหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมไทยอย่างสมดุลและยั่งยืน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตได้
- 3) นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 1) ทักษะการทำให้กระจ่าง
 - 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- 1) หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต
- 3) ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่าประวัติบุคคลที่ปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่างเช่น
 - นายประเสริฐ ด้วยวงศ์ จังหวัดตราด
2. เมื่อครูเล่าประวัติแล้ว ครูวิเคราะห์ให้นักเรียนเข้าใจว่าบุคคล นั้นมีการกระทำที่สอดคล้องกับหัวข้อต่อไปนี้

คือ

- ความพอประมาณ
- ความมีเหตุผล
- มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- เงื่อนไขความรู้
- เงื่อนไขคุณธรรม

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- บุคคลในชุมชนที่นักเรียนรู้จักซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนแบบพอเพียง มีใครบ้าง ยกตัวอย่าง

การกระทำ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- 1) พอประมาณ
- 2) มีเหตุผล
- 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- 4) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง
- 5) เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ซื่อสัตย์ สุจริต สติปัญญา ขยัน อดทน แบ่งปัน

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ผลที่ได้รับจากการนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนมีการกระทำที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครอบครัวได้อย่างไรบ้าง

(ใช้พลังงานประเภทรูปภาพ ไฟฟ้าอย่างประหยัด รู้จักใช้จ่ายเงิน รู้จักคบเพื่อน ใช้เวลาว่าง

ให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ)

3. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้อย่างไรบ้าง

4. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง หลักการเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

5. นักเรียนทำใบงานที่ 3.3 และ 3.4 เสร็จแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยใบงาน

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลที่ได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สื่อแหล่งการเรียนรู้/

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6
- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) ใบงานที่ 3 และ 4

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.3	ใบงานที่ 3.3	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
ตรวจใบงานที่ 3.4	ใบงานที่ 3.4	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ผ่าน 2 เกณฑ์
สังเกตความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ผ่าน 2 เกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต

ผู้สอน นางสาวนพรัตน์ แจ่มใส

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ส 33101

เวลา 5 ชั่วโมง

เวลา 50 นาที

มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด/

ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

สาระสำคัญ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของพสกนิกรชาวไทย ซึ่งทุกคนควรนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตในสังคมได้

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 1) ทักษะการทำให้กระจ่าง
 - 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้ กระบวนการเผชิญสถานการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า จะสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง
ขั้นสอน

1. รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการนักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน และห้องสมุด ในหัวข้อ ต่อไปนี้

- 1) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของสังคม
- 2) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
- 3) ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

2. ประเมินคุณค่าและประโยชน์

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 3.5 เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต

3. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าและความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการดำเนินชีวิต

3. เลือกและตัดสินใจ

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเลือกแนวทางการปฏิบัติตนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างน้อย 5 พฤติกรรม เพื่อนำไปปฏิบัติ

4. ปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มปฏิบัติตามแนวทางที่เลือกและตัดสินใจนำไปปฏิบัติ เป็นระยะเวลาตามความเหมาะสม แล้วบันทึกผลการปฏิบัตินำเสนอครู

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของคนในสังคม คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำแผนพับความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การอธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2) การอธิบายหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3) การอธิบายความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6
- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) ใบงานที่ 3 และ 4

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.3	ใบงานที่ 3.3	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
ตรวจใบงานที่ 3.4	ใบงานที่ 3.4	ร้อยละ ผ่านเกณฑ์ 60
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ผ่านเกณฑ์ 2
สังเกตความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ผ่านเกณฑ์ 2

เอกสารประกอบการสอน

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม
แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

“เศรษฐกิจพอเพียง... จะทำความเจริญให้แก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียร
แล้วต้องอดทน ต้องไม่ใจร้อน ต้องไม่พุดมาก ต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าทำโดยเข้าใจกัน
เชื่อว่าทุกคนจะมีความสุขพอใจได้...”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2541)

“อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่นต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ
พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ณ 4 ธันวาคม 2541)

“...ผู้มีปัญหาทุกระดับจึงต้องถือเป็นภาระหน้าที่ ที่จะต้องรู้จักกับ รู้จักใช้ความรู้อย่างถูกต้อง
เพื่อสามารถพิจารณาการกระทำที่เหมาะสมแก่ทุกกรณี...”

(พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 28 สิงหาคม 2518)

“ทำงานเพื่ออะไร ก็ทำเพื่อความสุข ทุกคนต้องการความสุข แต่ถ้าความสุขเป็นเฉพาะบุคคล ก็เป็นความสุขที่โง่”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ณ 4 ธันวาคม 2517)

“ความก้าวหน้านั้น...ก็ได้ให้สูตรไว้แล้วว่าทำอย่างไรให้ก้าวหน้า คือ จะต้องสามัคคีกัน ร่วมกันทำ แล้วถ้าร่วมกันทำ
มันก้าวหน้าได้ แต่ถ้าไม่ร่วมกันทำ ไม่มีทางก้าวหน้า”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ณ 4 ธันวาคม 2544)

“คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย

ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง

หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ณ 4 ธันวาคม 2541)

เอกสารประกอบการสอน

แบบฟอร์มการนำเสนอโครงการพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่

ชื่อโครงการ

(ติดภาพประกอบ)

สาระสำคัญของโครงการโดยย่อ

.....

.....

.....

1. โครงการนี้มีความสอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

2. โครงการนี้มีประโยชน์หรือความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากโครงการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

.....

.....

เอกสารประกอบการสอน

หลุดพ้นกระแส ปรับเปลี่ยนชีวิตสู่ความพอเพียง

“นายประเสริฐ ด้วยวงศ์”

บ้านมณฑล หมู่ที่ 6 ตำบลเทพนิมิต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

☞ ภูเขาแยก น้ำท่วมนา เปลี่ยนวิถีชีวิต ☜

นายประเสริฐ ด้วยวงศ์ กำนันตำบลเทพนิมิต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ยึดอาชีพทำนาและมีวิถีชีวิตที่เหมือนกับชาวบ้านคนอื่นๆ วิถีชีวิตของกำนันประเสริฐเปลี่ยนไปเมื่อเกิดมหันตภัยทางธรรมชาติในปี 2537-2538 ฝนที่ตกหนักติดต่อกันหลายวัน กระจับปกระจับกับชาวบ้านกลางป่าบนภูเขาบรรทัด เพื่อขุดพลอยและนำไปขาย ทำให้น้ำเซาะแผ่นดินบนภูเขาบรรทัด เกิดเป็นช่องทางน้ำไหลหลากอย่างรวดเร็ว ทะลักเข้ามาในทุกหมู่บ้านของอำเภอเขาสมิง ทำให้น้ำท่วมข้าวที่กำลังออกรวง ความเสียหายในทุกพื้นที่กว่า 2,000 ไร่ เป็นเวลาติดต่อกันถึง 2 ปี ทำให้คนในชุมชนถึงกับหมดหน่อหมดตัวไปตามๆ กัน หลังจากนั้นเริ่มใหม่โดยไม่ได้ทำนาเป็นอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว แต่ได้ทำอาชีพรองคือการทำสวนผลไม้ และเลี้ยงปลา เป็ด ไก่ เสริมความมั่นคงอีกแรงหนึ่งด้วย แต่ก็ไม่สามารถทำให้กำนันประเสริฐหายจนหรือจนน้อยลงไปได้เลย เนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ หลายต่อหลายครั้งที่กำนันและลูกบ้านต้องเปลี่ยนอาชีพมาปลูกมันสำปะหลัง ปลูกยางพาราราคาก็ตกต่ำ ปลูกผลไม้ก็ล้นตลาด กำนันประเสริฐต้องประสบปัญหากับความล้มเหลวในการประกอบอาชีพครั้งแล้วครั้งเล่า และเริ่มต้นสิ่งใหม่ๆ ตามกระแสโดยมิได้ศึกษาข้อมูลในสิ่งที่จะทำอย่างรอบคอบ กับการตัดสินใจโดยไม่ดูความพร้อมของตนเอง จึงทำให้กำนันเกิดปัญหานี้ขึ้น เมื่อถึงวันนี้ กระแสการปลูกปาล์มก็เป็นทางเลือกและเป็นที่ยอมรับแพร่หลายอย่างรวดเร็ว โดยมีสิ่งจูงใจในการเลือกปลูกปาล์มแทนพืชอื่น คือหากในพื้นที่จะปลูกปาล์มมีต้นไม้อื่นแล้วจะให้เงินชดเชยตันละ 500 บาท กำนันไม่คิดที่จะทำตามกระแส จึงไม่คิดที่จะโค่นต้นผลไม้เพื่อปลูกปาล์มแทนเลยแม้แต่นต้นเดียว แต่ด้วยความเป็นห่วงลูกบ้านของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ขณะนี้ตกอยู่ในสภาพมีฐานะยากจน มีหนี้สินมาก และขาดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต และอาจเป็นไปได้ที่จะตัดสินใจเสี่ยงตามกระแส กำนันประเสริฐจึงได้เรียกประชุมลูกบ้านทั้งตำบล และให้ข้อคิด ผลของการประชุมครั้งนั้นทำให้ไม่มีครัวเรือนใดโค่นต้นเงาะทิ้งเพื่อนำพื้นที่มาปลูกปาล์มแทน จะมีก็เพียงแต่โค่นต้นที่แก่ทั้งหรือบางครัวเรือนที่อยากจะทดลองปลูกก็เพียงแต่นำมาปลูกไว้ตามหัวไร่ปลายนาเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะจากบทเรียนที่กำนันและคนอื่นๆ ได้รับมา จึงทำให้ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังมากขึ้นเพื่อให้ครอบครัวมีภูมิคุ้มกันภัย ปรับวิถีชีวิตคืนสู่ธรรมชาติของหมู่บ้าน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ที่ทำให้ผลไม้มีรสชาติดีเยี่ยม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่ใช้เพาะปลูกได้ตลอดปี อีกทั้งยังมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักและประทับใจแก่นักท่องเที่ยวทั่วโลกมาช้านาน จึงทำให้กำนันใช้เวลาที่เหลือทั้งหมดจากการปฏิบัติหน้าที่กำนันหันมาปลูกผลไม้เพิ่มเติมและศึกษาหาความรู้ นำมาปรับปรุงพันธุ์ผลไม้ให้มีคุณภาพ ทดลองทำให้ผลไม้ออกผลผลิตนอกฤดูกาล โดยประสานขอความช่วยเหลือจากทางราชการ

🌀 **ครอบครัวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง** 🌀

เริ่มต้นที่ครอบครัวของเราก่อนปฏิบัติจนเห็นผลเป็นรูปธรรม จึงค่อยชักชวนให้ลูกบ้านทดลองปฏิบัติ เป็นสิ่งที่กำหนดตั้งใจไว้ ดำรับตำราที่เคยไปร่วมอบรมโครงการทฤษฎีใหม่ และความรู้การทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนที่ได้รับติดมือกลับมา กำหนดก็นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติโดยมีหลักคิดว่าหากเรานำแนวคิด หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในครอบครัวแล้ว อย่างน้อยก็จะช่วยให้เราสามารถลดรายจ่ายลงได้บ้าง อีกทั้งยังเป็นผลดีด้วยซ้ำเพราะเราจะมีรายได้จากการนำผลผลิตในครัวเรือนไปขายทุกวัน

“...กิจกรรมที่ได้ทำ คือ ทำบัญชีรับ-จ่ายของครอบครัว จัดลำดับความสำคัญ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นหรือจำเป็นรายจ่ายที่ต้องจ่ายทุกวัน คือ การซื้อพืชผักสวนครัวทุกชนิดและเนื้อสัตว์จากตลาดเพื่อนำมาปรุงเป็นอาหารทุกวัน และยังพบสิ่งที่ไม่จำเป็นที่เกิดจากรายจ่าย คือ การดื่มสุรา สูบบุหรี่ และเที่ยวกลางคืน เป็นที่มาของอีก 2 กิจกรรม คือ ปลุกผักสวนครัวไว้กินเอง ซึ่งแต่ก่อนไม่ได้ปลุกพืชผักสวนครัวอะไรเลยทุกวันที่ทำอาหารต้องซื้อพืชผักสวนครัวทุกชนิดจากตลาดทั้งสิ้น และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อตัดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย การดื่มสุรา สูบบุหรี่ และเที่ยวเตร่ ตัดสินใจเลิกพฤติกรรมไม่ตัวอย่างเด็ดขาด ทำให้มีสุขภาพแข็งแรงขึ้น และยังทำให้มีเงินเหลือสำหรับปลดหนี้เพิ่มขึ้นอีกด้วย ที่สำคัญทำให้ครอบครัวมีความสุข อบอุ่นมากขึ้น ส่วน 3 กิจกรรมที่เหลือ คือ ขุดบ่อเลี้ยงปลาและปลาช่อน ในเนื้อที่ 6 ไร่ 1 บ่อ ซึ่งหลักคิดคือคนสนใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้น จึงหันมานิยมบริโภคเนื้อปลาแทนเนื้อสัตว์อื่น ด้วยเหตุผลที่ว่าเนื้อปลาสามารถย่อยได้ง่าย และไม่มีไขมัน ราคาก็ไม่แพงมากนัก ส่วนการเลี้ยงก็ไม่ยุ่งยาก เมื่อครบกำหนดจึงจับปลาไปขายได้ราคาดี เก็บเงินส่วนหนึ่งไว้ลงทุนเลี้ยงปลาครั้งต่อไป และนำส่วนหนึ่งไปใช้หนี้ธนาคาร อีกกิจกรรมหนึ่ง คือ ทำสวนผลไม้ผสมผสานเพิ่มขึ้นได้แก่ หนาม มังคุด เงาะ ทุเรียน ลองกอง สละ ซึ่งเป็นการปลูกทดแทนผลไม้ที่ได้โค่นทิ้งไป แต่การปลูกเพิ่มเติมครั้งนี้ต้องดูแลดินที่เสียจากการปลูกมันสำปะหลัง และปัญหาผลไม้มักจะราคาถูกเมื่อออกผลผลิตพร้อมๆ กัน แต่ถึงอย่างไรก็ยังทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นในแต่ละปีอย่างเห็นได้ชัด กิจกรรมสุดท้าย คือ เลี้ยงไก่บ้าน เพราะเป็นที่นิยมรับประทานของคนทั่วไป เนื่องจากมีรสชาติดี เนื้อแน่น ไม่เละ เลี้ยงง่าย ต้นทุนในการเลี้ยงก็ไม่สูง ระยะเวลาในการเลี้ยงก็สั้น เลี้ยงไม่นานก็ขายได้แล้ว อีกทั้งยังขายได้ราคาสูงในช่วงเทศกาลไหว้บรรพบุรุษ ตรุษจีนและสารทจีน...”

🌀 **แผนชีวิตสู่แผนชุมชน** 🌀

ความมุ่งมั่นที่จะนำชีวิตทุกชีวิตในตำบลเทพนิมิตได้อยู่อย่างพอเพียงผ่านถ้อยคำต่อไปนี้ของกำนัน คือ “...ต้องเผยแพร่ขยายผลให้กับคนในหมู่บ้านได้รู้และทดลองปฏิบัติ โดยใช้วิธีการ ขั้นตอนที่ตนเองได้ปฏิบัติมา และจะขยายผลให้ครบทุกหมู่บ้านของตำบลเทพนิมิต สิ่งที่ตั้งใจทำคือ การให้ความรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่คนในชุมชนและแนะนำชักชวนให้ปฏิบัติตามแนวทางครบทุกหมู่บ้านในตำบล ต้องจัดตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อใช้ในการเพาะปลูกและนำขายสู่ตลาดภายนอก

จัดตั้งร้านค้าชุมชน เพื่อเป็นแหล่งนำผลผลิตจากครัวเรือนที่เหลือจากการบริโภคมาจำหน่าย เพื่อลดการพึ่งพาภายนอกให้มากที่สุด และหาตลาดภายนอกรองรับผลผลิตของครัวเรือน เพื่อระบายผลผลิตและป้องกันปัญหาถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง พึ่งตนเองเป็นหลัก ทำเป็นขั้นตอน ทำให้พอดีในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และใช้คุณธรรมในการครองตน คือ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่อยากได้ของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ยึดชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการครองตนและดำรงชีวิต เป้าหมายสุดท้ายคือ ประชาชนหายจน ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง...”

บทสรุปสุดท้ายกับวิถีการดำเนินชีวิตของกำนันประเสริฐ ด้วยวงศ์ ที่ผ่านมามีต้องพบกับปัญหาอุปสรรคมากมาย ซึ่ง ส่วนใหญ่ล้วนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทั้งจากภัยธรรมชาติและสภาพสิ่งแวดล้อม/เศรษฐกิจภายนอก ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงกับครอบครัว แต่หากมีการศึกษาหาความรู้ข้อมูล โดยใช้เหตุผลไตร่ตรอง อย่างละเอียดรอบคอบตั้งแต่แรก ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องของภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนไปตามกระแสความต้องการพืชเศรษฐกิจของตลาดสินค้าก็คงไม่ทำให้ครอบครัว ของกำนันต้องประสบกับปัญหามากมายเช่นนี้ ความพอประมาณ ไม่โลภ จินตนาการเห็นสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ด้วยคุณค่า เชื่อมั่นและ ศรัทธาในความเป็นตัวตนของตนเอง ไม่ยอมรับในสิ่งที่ยังไม่ประจักษ์แก่สายตาอย่างชัดเจนแล้ว ก็จะทำให้ชีวิต เปรียบเสมือนมีเกราะที่แข็งแรงห่อหุ้มให้ปลอดภัยตลอดเวลา ไม่ต้องคอยเสี่ยงแบบไม่รู้ชะตากรรม ความสามารถในการ พลิกผันชีวิตครอบครัวให้กลับฟื้นขึ้นมาใหม่อีกครั้ง จะต้องมีความสติและใช้ปัญญาส่องนำทางชีวิตใหม่ ถึงแม้ว่าจะเป็นทางเดิมที่เคยเดินมาก่อนแล้วในอดีตก็ตาม การมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ อดทน ขยันหมั่นเพียร ไม่ยอมแพ้ต่อความยากลำบากและที่สำคัญ คือความมั่นใจในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริ จึงทำให้ครอบครัวของกำนันประเสริฐ เกิดความสมดุลมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและยืนได้อย่างภาคภูมิใจในวันนี้

ที่มา : สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน. มปป, 2549.

ต้นแบบวิถีชีวิตพอเพียง...มรดกล้ำค่าของชุมชน

“นายเกษม บุญประสิทธิ์”

81 หมู่ที่ 8 บ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

“...แม่กับพ่อของหนูช่วยคุณตาเกษมทำนา ทำสวนมาตั้งนานแล้วนะ ตั้งแต่หนูเกิดมา หนูก็เห็นที่บ้านทำการเกษตร มาตลอด ทุกวันนี้คุณตาเกษมสอนคนในหมู่บ้านทำโน่น ทำนี่เยอะแยะไปหมด อย่างที่หนูทำอยู่ก็เป็นการทำปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ไว้สำหรับเอาไปเป็นปุ๋ยใส่ना ต้นมะม่วง มะนาว แล้วก็แปลงผัก...”

เด็กหญิงตุลดา หรือ บอล หลานสาววัย 12 ปีของคุณตาเกษม เล่าถึงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของคุณตาเกษม บุญประสิทธิ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ที่ปัจจุบันนี้เกษียณอายุจากการเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้วมาอยู่ในฐานะเกษตรกรเต็มตัว เสียใจเสีย ที่พูดไปพาลง มือน้อยๆ ก็จัดกระสอบปุ๋ยไปด้วยกับการ บอกล่าเรื่องราวของครอบครัว กิจกรรมประจำวันที่ต้องทำร่วมกันของคุณตาเกษม บอล พ่อ และแม่ ในวันจันทร์ถึงศุกร์หลังเลิกเรียน บอลจะมีหน้าที่บรรจุปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักที่บ้านใส่กระสอบไว้ไปใช้ที่นา ช่วยปักชำต้นไม้ รดน้ำพรุนดิน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์ ยังได้ไปช่วยคุณตาถางหญ้าในสวนที่ปลูกไม้ผล ขุดบ่อเลี้ยงปลา รดน้ำสวนผัก ซึ่งงานเหล่านี้คุณตาเกษมจะเป็นผู้ลงมือพาทำ ส่วนคุณตาเกษมเองได้เล่าถึงที่มาของการทำเกษตรผสมผสานว่า “...แต่ก่อนนั้นได้พาชาวบ้านไปเข้าร่วมอบรมการทำเกษตรแบบผสมผสาน และได้ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดนครพนม จากนั้นก็นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ของตนเอง โดยปลูกพืชทุกอย่างที่กินได้ เหลือจากกินก็แจกจ่ายให้กับบ้านใกล้ เรือนเคียง และนำออกขายที่ตลาด บางทีก็มีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่บ้าน มีรายได้จากพืชผักที่ปลูกทั้งปี ปลูกในบริเวณบ้าน ก็ไม่น้อย ส่วนใหญ่ก็เป็นผักสวนครัวที่ต้องไปหาซื้อมาทำกับข้าวพวกพริก กะเพรา มะเขือเทศ อีกแห่งที่ปลูกคือที่สวนนั้นจะมากหน่อยจนเก็บขายได้เลย จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก และมูลสัตว์ต่างๆ จะไม่ใช่สารเคมีทุกชนิดเพราะมันเป็นอันตรายต่อร่างกาย นอกจากนี้ก็มีเลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงปลาอีก 2 บ่อ วัวอีก 5 ตัว ทำแค่นี้ก็แทบจะไม่ได้ใช้เงินซื้ออะไรทำกินแล้ว ประหยัดไปได้เยอะ ลดรายการที่จะต้องจ่าย เห็นง่าย ๆ ก็พริก กะเพรา ไหนจะไข่ไก่ เนื้อหมู มีอยู่ในบ้านนี้ทั้งนั้น ไม่ต้องไปตลาดก็ได้...”

วันนี้หน้าที่ใหม่ที่คุณตาเกษมได้รับในบ้านหัวเมือง ก็คือ การเป็นวิทยากรเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นบทบาทของผู้นำ โดยธรรมชาติจริงๆ คุณตาเกษมบอกแก่ทุกคนที่ถามถึงความรู้สึกในการได้รับเลือกให้เป็นวิทยากรนี้ว่า “ผมภูมิใจมากที่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิวิถีในการทำเกษตรอินทรีย์ เรื่องนี้ไม่เป็นเรื่องที่ยากเกินไป ในช่วงเริ่มต้นของการเป็นวิทยากร บททดสอบที่สอบผ่านมาด้วยความยากลำบาก คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชน ความสะอาดสบาย ในการเพาะปลูก หลายคนทำนาแบบนายจ้าง จ้างตั้งแต่ไถ หว่าน ดำ เกี่ยว นวด จ่ายแต่ค่าแรง เพราะต้องการทำนาเสร็จไวๆ แข่งกันทำนา ทำอย่างกับว่าใครทำนาเสร็จช้าต้องถูกปรับแพ้ตกรอบไปได้...”

ผลพวงจากที่ช่วงหนึ่งปุ๋ยเคมีเข้ามาเป็นพระเอกในการทำนาเพาะปลูก แม้จะต้องจ่ายค่าปุ๋ยที่มีราคาสูง ทุกคนก็ยอมเพื่อแลกกับผลตอบแทนที่คุ้มค่า เพราะได้ผลผลิตมาก แต่สิ่งที่จะนึกถึงต้นทุนที่เพิ่มขึ้น แม้จะมีผลผลิตจำหน่ายออกไปมาก แต่ก็หักค่าใช้จ่ายต้นทุนที่สูงขึ้น กำไรสุทธิจริงๆ ก็ไม่ได้เพิ่มขึ้นไปด้วย เมื่อรับรู้ปัญหาและมองเห็นหนทางที่จะแก้ไขปัญหารื้อนี้ให้หมดไป คุณตาเกษมจึงเป็นเรี่ยวแรงสำคัญของบ้านหัวเมืองในการเปลี่ยนแปลงความคิดของคนในชุมชนให้หันกลับมาใช้การทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เรื่องนี้เริ่มได้ไม่ยากนัก เพราะผู้คนที่นี่เป็นสายเลือดหัวเมืองดั้งเดิม

ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สายสัมพันธ์ของเครือญาติในชุมชนที่มีอยู่อย่างแน่นแฟ้น ทำให้การสอนแนะเรื่องนี้เป็นไปได้โดยง่าย ความเชื่อมั่นในตัวคุณตาที่ช่วยเหลือชุมชนนี้มาโดยตลอดตั้งแต่ครั้งที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ภาพความอบอุ่นของครอบครัว ความเป็นอยู่ที่ไม่อึดอัดขัดสน เรือกสวนไร่นาที่เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ นับว่าเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ทุกคนในชุมชนยอมรับ

คุณตาเกษมเคยมองดูคนในชุมชนที่ไปทำงานในต่างถิ่นด้วยความรู้สึกละอายใจไปกับทุกสิ่งทุกอย่าง เสียหายในพลกำลัง แรงกายและแรงใจที่คนเหล่านั้นน่าจะได้ทุ่มเทให้กับบ้านเกิดของตนเองมากกว่าที่ไปทำให้ที่อื่น การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจึงเป็นหนทางเดียวที่จะสามารถปกป้องครอบครัวและชุมชนให้พ้นจากกระแสวัตถุนิยม การสอนให้รู้สึกพึงพาตนเอง ปลุกฝังความรู้สึกรักถิ่นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้แก่หลานสาวและเด็กๆ ในหมู่บ้าน บอกลาจะโชคดีกว่าคนอื่น เพราะมรดกที่คุณตาให้ไม่ใช่เพียงทรัพย์สิน ที่นาหรือสวนผัก ผลไม้ แต่ยังมีความรู้ด้านการเกษตรอันทรงคุณค่า เพราะคุณตาสอนให้รู้จักปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยหมัก หว่าน ปักดำ นา สิ่งเหล่านี้คือมรดกอันมีค่าที่สุดในชีวิตและอีกสิ่งหนึ่งก็คือ การศึกษา ที่ต้องชวนขวนขวายหาด้วยตนเองโดยคุณตาจะสนับสนุนให้ลูกหลานได้เล่าเรียนให้มากที่สุด ความรู้ที่ได้จากคุณครูสอน ผสมกับประสบการณ์จริงที่คุณตาเกษมบ่มเพาะให้เด็กๆ และคนในหมู่บ้าน ได้ดูแลรักษาครอบครัวและชุมชนให้อยู่ได้อย่างพอเพียง ไม่ต้องดิ้นรนหรือแสวงหาจากภายนอกชุมชนอีกต่อไป บ้านของคุณตาเกษมจึงไม่ว่างเว้นคนมาเยี่ยมเยียน ได้ต้อนรับผู้คนมากมาย ทั้งกลุ่มองค์กรประชาชน กลุ่มอาชีพ นักเรียนนักศึกษาที่มาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ

การตั้งอยู่บนความไม่ประมาทนั้นจะทำให้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัย คุณตาเกษมได้ทำการเพาะชำต้นหมากเยาไว้สำหรับเป็นทุนในอนาคต “เอาหมากเยาห่อหุ้มหัวคางลิ้นกั่วหนาม...” สำเนียงภาษาถิ่นอีสานของคุณตาที่เอ่ยถึงหมากเยาหรือที่คนภาคกลางเรียกว่าสบู่ดำ แต่ก่อนนั้นชาวบ้านจะปลูกเป็นรั้วบ้าน ซึ่งจะดีกว่าการใช้ไม้ไผ่ เพราะต้นสบู่ดำมีสรรพคุณมากมาย เรียกว่าเป็นยาใกล้ตัว รั้วกินได้เลยทีเดียว ถ้าเอาใบทำเป็นยาชงกินแก้ไอ ทำเป็นยาต้มแก้ท้องเสีย ใช้ตำ พอก หรือคั้นเอาแต่น้ำทารักษาแผลเรื้อรัง ลดการอักเสบก็ได้ เนื้อไม้และใบไปต้มน้ำให้เด็กอาบแก้พิษซาง ส่วนกิ่งก้านสามารถนำมาทุบๆ ใช้ประคบพินแก้เห็บกอบวม ยางของต้นสบู่ดำก็ใช้ในการห้ามเลือด ใช้ผสมเกลือกวาดปากเด็ก แก้กลิ้นและปากเปื่อยพุพองได้ แต่ที่เป็นพิษก็คือ มีสารที่เป็นกรดชนิดหนึ่งจะมีกลิ่นเหม็นเขียว ทำให้สัตว์และแมลงไม่อยาก เข้าใกล้

เพราะฉะนั้นที่คนโบราณปลูกเป็นรั้วไว้ก็เพราะต้องการกันไม่ให้สัตว์เข้ามารบกวนในบริเวณบ้าน และในเมล็ดสบู่ดำก็มีสารพิษซึ่งกินแล้วจะทำให้ท้องเดินเหมือนกับสลอด คนอีสานจึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **สีหลอด** เรียกว่าใช้ประโยชน์ได้ทั้งต้นเลยทีเดียว จึงไม่แปลกอะไรที่จะเห็นต้นสบู่ดำแผ่กิ่งก้านอยู่ทั่วไปในบ้านหัวเมืองแห่งนี้ สำหรับคุณตาเกษมกับความรู้ที่ได้จากภาครัฐถึงกระแสการปลูกสบู่ดำที่รัฐบาลมีนโยบายจะใช้พลังงานทดแทนเป็นน้ำมันไบโอดีเซล ซึ่งเคยมีผลการทดสอบน้ำมันสบู่ดำสามารถใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลขนาดเล็กได้ ถ้าเช่นนั้นการปลูก สบู่ดำก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพราะจะสามารถลดต้นทุนในการประกอบอาชีพได้ รวมทั้งยังเป็นการใช้พื้นที่และที่ดินให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพราะสามารถปลูกได้ในที่ดอน หัวไร่ปลายนา และบริเวณบ้านที่อยู่อาศัยได้ ทุกวันนี้คุณตาเกษม ลูกสาว ลูกเขย และหลานสาวจะมีกิจกรรมอีกหนึ่งอย่างที่ทำร่วมกันคือ การเพาะต้นสบู่ดำจำหน่าย ช่วยกันคนละไม้คนละมือจนมีจำนวนมากกว่า 40,000 ต้นแล้ว แม้จะใช้เวลานานหลายเดือนกว่าที่จะเห็นเป็นรูปเป็นร่าง คุณตาเกษมก็มีได้ย่อท้อ ได้พยายามรณรงค์ให้คนในชุมชนช่วยกันปลูกต้นสบู่ดำเพื่อเป็นแหล่งพลังงานทดแทนของประเทศต่อไป

ชีวิตอย่างที่คุณตาเกษมและครอบครัวเป็นอยู่ คือ การอยู่อย่างพอเพียง ผสมผสานกันอย่างลงตัว กับการมีชีวิตอยู่อย่างมีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับครอบครัว ถึงเวลานี้แล้วคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า สิ่งต่างๆ เหล่านี้คือ ความปรารถนาของทุกคนและทุกชุมชน แม้จะมีไม่ได้เหมือนคุณตาเกษมทั้งหมด แต่การเริ่มต้นที่จะลงมือทำและใช้ชีวิตบนวิถีของความพอเพียงได้สักเพียงเสี้ยวหนึ่งของคุณตาเกษมก็คงจะช่วยให้ครอบครัวเป็นสุขและชุมชนเข้มแข็งได้อย่างแน่นอน

ที่มา : สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน. มปป, 2549.

สรุปแนวทางดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามกรณีศึกษา

ระดับครัวเรือน	ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ภูมิคุ้มกัน	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
นายประเสริฐ ด้วยวงศ์ บ้านมณฑล หมู่ที่ 6 ต. เทพนimit อ. เขาสมิง จ. ตราด	- จัดทำบัญชีรับ-จ่าย ของครอบครัว - ปลุกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง เลี้ยงปลา - ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	- เลี้ยงปลาดุก ปลาช่อนไว้เป็นอาชีพเสริม - ทำสวนผลไม้ผสมผสาน ปลุกหมาก มังคุด เงาะ ทุเรียน ลองกอง สละ และเลี้ยงไก่บ้าน - เลิกสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เที่ยวเตร่ และ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	- ปรับวิถีการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติ - ประกอบอาชีพที่หลากหลาย	- ความซื่อสัตย์อดทน - ขยันหมั่นเพียร	
นายเกษม บุญประสิทธิ์ บ้านหัวเมือง อ. มหาชนะชัย จ. ยโสธร	- ปลุกพืชทุกอย่างที่กินได้ - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก มูลสัตว์ต่างๆ ลดต้นทุนในการทำเกษตรกรรม - เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เลี้ยงหมู เลี้ยงวัวไว้บริโภคในครัวเรือน และเป็นอาชีพเสริม	- ทำเกษตรผสมผสาน ทำนา ปลุกมะม่วง ไม้ผล ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลุกสบู่ดำ ทำรั้วบ้าน เน้นสมุนไพรและทดแทนพลังงาน - ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด	- มีครอบครัวที่อบอุ่น - เพาะข้าวสบู่ดำจำหน่ายเก็บไว้เป็นทุนในอนาคต - อนุรักษ์ปลุกสบู่ดำเพื่อเป็นแหล่งทดแทนพลังงาน	- ศึกษาดูงานเกษตรผสมผสาน - วิทยากรเกษตรอินทรีย์ เป็นผู้นำทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชน - บ้านเป็นที่ศึกษา ดูงาน - เป็นผู้นำเปลี่ยนแปลงความคิดสู่เกษตรอินทรีย์	- ขยัน - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - ถ่ายทอดความรู้สู่บุตรหลานชุมชนและผู้สนใจ

เอกสารประกอบการสอน

ภาพกิจกรรมการให้ความรู้ด้านการเกษตร

ภาพการปลูกพืชผักสวนครัว

ภาพการประกอบอาชีพที่สุจริต

ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.bangkok.go.th/laksi>
 ภาพที่ 2 <http://www.kasetporpeang.com/forums/index.php?topic=23752.32>
 ภาพที่ 3 <http://www.toptenthailand.com/display.php?id=4031>
 ภาพที่ 4 <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/174192>

ใบงานที่ 1

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายอย่างไร

2. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องในโอกาสใดบ้าง

3. ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางปฏิบัติสำคัญของอาชีพใด มีความสำคัญอย่างไร

4. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านใดบ้าง

ใบงานที่ 2

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

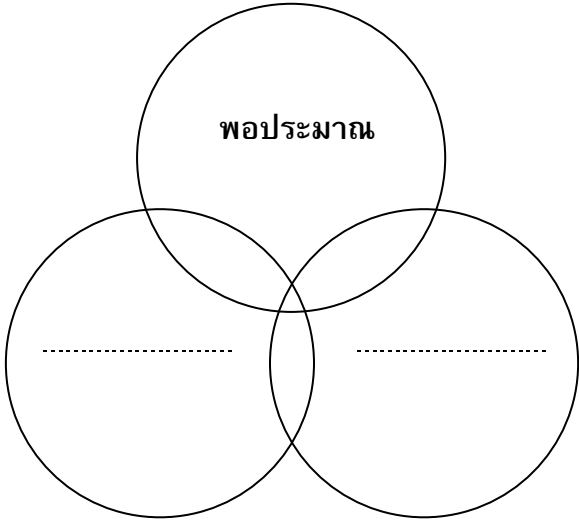
หลักการทรงงานของ
พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช

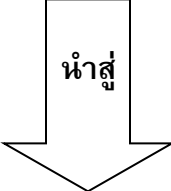
ใบงานที่ 3

หลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ถูกต้อง

	
เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความในกรอบด้านบนไปใส่ได้ข้อความในแต่ละข้อที่มีใจความสัมพันธ์กัน

พอประมาณ

ความมีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เงื่อนไขคุณธรรม

เงื่อนไขความรู้

การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

1. ไซยาได้รับการยกย่อง
ว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต
ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จัก
แบ่งปันให้ผู้อื่น สร้าง
ความสามัคคีระหว่าง
กลุ่ม

2. ถึงแม้ว่าจันทร์ต้องการ
เที่ยวกลางคืนกับเพื่อน
แต่เมื่อคุณแม่ห้ามเธอก็
เชื่อฟัง

3. ในช่วงที่มะม่วงราคาถูก
แต่ชัยซึ่งเป็นเจ้าของ
สวนก็ไม่เด็ดร้อน
เพราะเขาปลูกพืชหลาย
ชนิดคละกันไปกับสวน
มะม่วง

4. กานดาเลือกซื้อเสื้อผ้าที่
จำเป็นสำหรับใส่ไป
ทำงานเป็นพนักงานทำ
ความสะอาดบริษัท

5. ชาวบ้านหมู่บ้านไทร
น้อยต่างก็แลกเปลี่ยน
ความรู้ทางด้าน
การเกษตร ทำให้ทุก
ครัวเรือนนำความรู้ไป
ใช้ในการพัฒนาอาชีพ

6. แต้้วทำข้าวแกงไปขาย
ที่ตลาดขายหมดเกลี้ยง
ทุกวันไม่เหลือทิ้ง

ใบงานที่ 4

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่กำหนดให้มา 2 ข้อความ แล้วเขียนลงในกรอบพร้อมกับวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ความประหยัด

“การใช้จ่ายโดยประหยัดนั้น จะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์พูนสุขของผู้ประหยัดเอง และครอบครัว ช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัดดังกล่าวนี้ จะมีผลดี ไม่เฉพาะแก่ผู้ประหยัดเท่านั้น ยังจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันที่ 31 ธันวาคม 2502)

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ

“การพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป”

(พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 10 กรกฎาคม 2517)

เมืองไทยไม่ล้าสมัย แต่อยู่อย่างพอมีพอกิน

“คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดี สมัยใหม่ แต่เราอยู่อย่างพอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทย อยู่แบบพอยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่เรามีความพอยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพอยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้ ”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ วันที่ 4 ธันวาคม 2517)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม 2542)

การรู้จักพอ

“คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้ามีความคิดอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภมาก คนเราก็คืออยู่เป็นสุข”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ 4 ธันวาคม 2542)

ความพอเพียง

“...สมัยก่อนนี้พ่อก็พอกิน สมัยนี้ซีกจะไม่พ่อก็พอกิน
จึงต้องมโนนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะให้ทุกคน
มีความพอเพียงได้...”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ วันพฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2546)

เศรษฐกิจพอเพียง

“...ถ้าไม่มีเศรษฐกิจพอเพียง เวลาไฟดับ ไฟฟ้านครหลวง หรือไฟฟ้าฝ่ายผลิต เขาดับหมด จะพังหมด จะทำอะไร ที่ที่ต้องใช้ไฟก็ต้องแย่ไป บางคนในต่างประเทศเวลาไฟดับ เขาม้าตัวตาย แต่ของเรา ไฟดับจนเคยชิน เราไม่เป็นไร เมื่อไฟดับ หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที่ ถ้าเรามีเครื่องปั่นไฟ ก็ใช้ปั่นไฟ หรือถ้าขึ้นโบราณกว่า มีดก็จุดเทียน คือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ก็เป็นขั้นๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี่เป็นสิ่งที่ไม่ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการช่วยกัน ถ้ามีการช่วยกัน แลกเปลี่ยนกัน ก็ไม่ใช่พอเพียงแล้วพอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้...”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันพฤหัสบดีที่ 23 ธันวาคม 2542)

🌸 พระบรมราชาบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ฉันเลือก
ได้แก่

ข้อความที่ 1

1. ข้อคิดที่ได้ คืออะไร

.....

.....

2. นักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างไร

.....

.....

.....

ข้อความที่ 2

1. ข้อคิดที่ได้ คืออะไร

.....

.....

2. นักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่ 5

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปใช้ในชีวิต
 ของนักเรียน ตามหัวข้อที่กำหนดให้

1. การรู้จักช่วยเหลือตนเองและครอบครัว

2. การนำไปใช้ในการพัฒนาจิตใจ

3. การนำไปใช้ในการพัฒนาสังคม

4. การนำไปใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

5. การนำไปใช้ในการพัฒนาวัฒนธรรม

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

ปรัชญาของ
เศรษฐกิจ
พอเพียง

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คืออะไร
 - ก. การจัดการ
 - ข. การพึ่งตนเอง
 - ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
 - ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี
2. ข้อใดอธิบายถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. แนวคิดนี้ใช้ได้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้น
 - ข. ความพอเพียง คือ การรู้จักคิด พอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่
 - ค. ความพอเพียง หมายถึง พออยู่ พอกิน พอใช้ และไม่พึ่งพาผู้อื่น
 - ง. ความพอเพียง คือ การพอมี พอกินสำหรับตนเอง และครอบครัว
3. ทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร
 - ก. หลักการบริหารประเทศแบบใหม่
 - ข. หลักการบริหารเศรษฐกิจแบบใหม่
 - ค. หลักการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตร
 - ง. หลักการบริหารจัดการด้านอุตสาหกรรมการเกษตร
4. ข้อใด มิใช่ การจัดแบ่งพื้นที่การเกษตรตามวิธีการเกษตรทฤษฎีใหม่
 - ก. สระน้ำ
 - ข. พื้นที่อยู่อาศัย
 - ค. พื้นที่อุตสาหกรรม
 - ง. พื้นที่ทำไร่ทำสวน
5. อัตราส่วนการแบ่งพื้นที่การเกษตรทฤษฎีใหม่ คือข้อใด
 - ก. 10 : 30 : 30 : 30
 - ข. 30 : 10 : 30 : 30
 - ค. 30 : 30 : 10 : 30
 - ง. 30 : 30 : 30 : 10
6. นักเรียนสามารถนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนอย่างไร
 - ก. เน้นการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ
 - ข. ไม่ทำความเดือดร้อนให้บุคคลอื่น
 - ค. ปฏิบัติตนในลักษณะการพออยู่พอกิน

- ง. ถูกทุกข้อ
7. ในการดำรงชีวิต นักเรียนต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะเหมาะสม และดีที่สุด
- การพึ่งตนเอง
 - การพึ่งบิดามารดา
 - การให้ผู้อื่นช่วยเหลือ
 - คอยพระเจ้าประทานให้
8. สิ่งใดเป็นเป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความหรรษา
 - ความพุ่มเฟิย
 - ความอยู่ดีกินดี
 - ความเป็นเอกภาพ
9. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตของคนกลุ่มใด
- นักเรียน
 - เกษตรกร
 - ข้าราชการ
 - ทุกกลุ่มอาชีพ
10. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริในพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
- พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
11. ข้อใด มิใช่ หลักการของระบบเศรษฐกิจพอเพียง
- การพึ่งตนเอง
 - การอยู่อย่างสันโดษ
 - การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
 - ความสามัคคี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
12. แนวทางปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ข้อใดที่นักเรียนควรยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต
 - นำทรัพยากรมาใช้อย่างรู้คุณค่า
 - ใช้ความรู้ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - มีความประหยัด ลดความพุ่มเฟิยในการดำรงชีวิต

13. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักตรงกับสำนวนไทยในข้อใด
- ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก
 - ข. ช้าๆ ได้พร้าเล่มงาม
 - ค. ดนเป็นทีพึ่งแห่งตน
 - ง. เงินคืองานบันดาลสุข
14. การเกษตรกรรมวิธีใดที่สนับสนุนแนวคิดทฤษฎีใหม่มากที่สุด
- ก. การปลูกพืชหมุนเวียน
 - ข. การเลี้ยงปลาในกระชัง
 - ค. การปลูกพืชแบบขั้นบันได
 - ง. การเกษตรแบบผสมผสาน
15. ตามหลักทฤษฎีใหม่ ขั้นตอนสุดท้าย คืออะไร
- ก. การดำเนินธุรกิจชุมชน
 - ข. การผลิตที่พึ่งพาตนเอง
 - ค. การดำเนินธุรกิจระดับชาติ
 - ง. การรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์

แบบทดสอบหลังเรียน

1. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คืออะไร
 - ก. การจัดการ
 - ข. การพึ่งตนเอง
 - ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
 - ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี
2. ข้อใดอธิบายถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. แนวคิดนี้ใช้ได้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้น
 - ข. ความพอเพียง คือ การรู้จักคิด พอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่
 - ค. ความพอเพียง หมายถึง พออยู่ พอกิน พอใช้ และไม่พึ่งพาผู้อื่น
 - ง. ความพอเพียง คือ การพอมี พอกินสำหรับตนเอง และครอบครัว
3. ทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร
 - ก. หลักการบริหารประเทศแบบใหม่
 - ข. หลักการบริหารเศรษฐกิจแบบใหม่
 - ค. หลักการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตร
 - ง. หลักการบริหารจัดการด้านอุตสาหกรรมการเกษตร
4. ข้อใด มิใช่ การจัดแบ่งพื้นที่การเกษตรตามวิธีการเกษตรทฤษฎีใหม่
 - ก. สระน้ำ
 - ข. พื้นที่อยู่อาศัย
 - ค. พื้นที่อุตสาหกรรม
 - ง. พื้นที่ทำไร่ทำสวน
5. อัตราส่วนการแบ่งพื้นที่การเกษตรทฤษฎีใหม่ คือข้อใด
 - ก. 10 : 30 : 30 : 30
 - ข. 30 : 10 : 30 : 30
 - ค. 30 : 30 : 10 : 30
 - ง. 30 : 30 : 30 : 10
6. นักเรียนสามารถนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนอย่างไร
 - ก. เน้นการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ
 - ข. ไม่ทำความเดือดร้อนให้บุคคลอื่น

- ค. ปฏิบัติตนในลักษณะการพอยู่พอกิน
ง. ถูกทุกข้อ
7. ในการดำรงชีวิต นักเรียนต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะเหมาะสม และดีที่สุด
- ก. การพึ่งตนเอง
ข. การพึ่งบิดามารดา
ค. การให้ผู้อื่นช่วยเหลือ
ง. คอยพระเจ้าประทานให้
8. สิ่งใดเป็นเป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง
- ก. ความหรูหรา
ข. ความฟุ่มเฟือย
ค. ความอยู่ดีกินดี
ง. ความเป็นเอกภาพ
9. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตของคนกลุ่มใด
- ก. นักเรียน
ข. เกษตรกร
ค. ข้าราชการ
ง. ทุกกลุ่มอาชีพ
10. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริในพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
- ก. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
11. ข้อใด มิใช่ หลักการของระบบเศรษฐกิจพอเพียง
- ก. การพึ่งตนเอง
ข. การอยู่อย่างสันโดษ
ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
ง. ความสามัคคี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
12. แนวทางปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ข้อใดที่นักเรียนควรยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- ก. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต
ข. นำทรัพยากรมาใช้อย่างรู้คุณค่า
ค. ใช้ความรู้ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
ง. มีความประหยัด ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

13. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักตรงกับสำนวนไทยในข้อใด
- ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก
 - ข. ข้าๆ ได้พำไร่่งาม
 - ค. ดนเป็นทีพั้งแห่งตน
 - ง. เงินคืองานบันดาลสุข
14. การเกษตรกรรมวิธีใดที่สนับสนุนแนวคิดทฤษฎีใหม่มากที่สุด
- ก. การปลูกพืชหมุนเวียน
 - ข. การเลี้ยงปลาในกระชัง
 - ค. การปลูกพืชแบบขึ้นบันได
 - ง. การเกษตรแบบผสมผสาน
15. ตามหลักทฤษฎีใหม่ ขั้นตอนสุดท้าย คืออะไร
- ก. การดำเนินธุรกิจชุมชน
 - ข. การผลิตที่พึ่งพาตนเอง
 - ค. การดำเนินธุรกิจระดับชาติ
 - ง. การรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์